

Onderzoek naar het voorkomen van grit bij vogels in relatie tot het gebruik van granulaire bestrijdingsmiddelen in de landbouw

Robert Luttik

Grit (kleine steentjes) kan waarschijnlijk bij alle vogelsoorten worden aangetroffen in de maag. Het grit wordt door de vogels gebruikt voor het fijn malen van hun voedsel. In het algemeen kan gesteld worden dat zaadeters veel grit in hun maag hebben en insecteneters weinig. In de landbouw worden sommige bestrijdingsmiddelen als granulaten of korrels op het veld gebracht. Deze granulaten kunnen een sterke overeenkomst met het grit vertonen. Uit de literatuur is dan ook bekend dat vogels deze granulaten oppikken en indien het middel toxisch is voor vogels kunnen er zelfs sterfgevallen optreden.

Indien bekend is hoe het grit van vogels eruit ziet (grootte en vorm), kunnen deze eigenschappen vergeleken worden met de eigenschappen van een granulaat. De mate van overeenkomst kan dan gebruikt worden om het potentiële gevaar van zo'n toepassing te bepalen.

Systematisch onderzoek naar de eigenschappen van het grit is voor zover ik weet alleen uitgevoerd in Amerika. Buiten de spreekw, de huismus, de

strandleeuwerik en de fazant komen alle onderzochte soorten niet voor in Europa. Om een antwoord op de hierboven geschetste vraagstelling te kunnen geven is het noodzakelijk om in ieder geval van de vogelsoorten die op landbouvvelden kunnen fourageren te weten hoe de gritsamenstelling in de maag eruit ziet. Met name wordt hierbij gedacht aan de kleine zaadeters (vink, kneu, etc.), de duiven en kraaiachtigen. Voor dit onderzoek is het noodzakelijk gezonde vogels te kunnen onderzoeken die per ongeluk zijn doodgegaan. Hierbij wordt gedacht aan verkeerslachtoffers, raamslachtoffers en ringslachtoffers.

Indien deze problematiek vragen bij U oproept verstrek ik geïnteresseerden gaarne informatie.

*Drs Robert Luttk, Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
Adviescentrum Toxicologie, Postbus 1, 3720 BA Bilthoven,
Tel. 030 - 742795.*